

“วิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข” พัฒนาการจัดที่ดิน สปก. สร้างประโยชน์สู่เกษตรกร

สยามรัฐออนไลน์ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๑๐:๒๖ เกษตร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ หลังจากที่นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เข้ามาตำแหน่ง ได้วางกรอบแผน การดำเนินงานเพื่อจัดสรรที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีศักยภาพ พร้อมพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรโดยระบุว่า การขับเคลื่อนงานตามนโยบายการจัดสรรที่ดิน แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

การจัดสรรที่ดินตามอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้ตั้งเป้าจัดสรรที่ดินเพื่อให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์จำนวน ๖๓,๐๐๐ ราย แบ่งเป็นที่ดินทำกิน ๔๓,๐๐๐ ราย เนื้อที่ ๖๐๐,๐๐๐ ไร่ และที่ดินชุมชนสำหรับเกษตรกร ๒๐,๐๐๐ ราย ๓๕๐ ชุมชน รวมทั้งดำเนินการกิจกรรมในการตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดิน เพื่อได้รับทราบข้อมูลการใช้

ประโยชน์ในที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดสรรไปแล้ว จำนวน ๓๕ ล้านไร่ เกษตรกร ๒.๘ ล้านครัวเรือนว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง คือ ทำการเกษตร และชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้อง โดยสั่งการให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัดทั่วประเทศ เร่งดำเนินการตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน

พร้อมกันนี้ ให้สำรวจสถานะเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก.ทั่วประเทศ โดยจัดเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มสีเขียว เกษตรกรมีความอยู่ดี กินดี มีอาชีพ รายได้ที่พอเพียง กลุ่มสีเหลือง เกษตรกรที่ยังต้องได้รับการพัฒนา และกลุ่มสีแดง เกษตรกรไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ดินเสื่อม ขาดแคลนน้ำ เสี่ยงต่อการเปลี่ยนมือใน

การถือครองที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. เปรียบเหมือนหน่วยงานคล้ายกับกรมที่ดิน คือ จัดสรรที่ดิน ออกเอกสารสิทธิ์ สปก.๔-๐๑ แต่มีการเพิ่มภารกิจเรื่องการพัฒนาชุมชน การพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกร ซึ่งเป็นแผนที่จะดำเนินการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ๒.๘ ล้านคน และหาต้นเหตุการเปลี่ยนมือในการถือครองที่ดิน ซึ่งจะไปกล่าวโทษเกษตรกรไม่ได้ ต้องโทษหน่วยงานของรัฐ ที่ดูแลเกษตรกรไม่ดีพอ หรือตรงตามความต้องการของเกษตรกร จึงเป็นสาเหตุให้เกษตรกรอยู่ไม่ได้ และมีการขายที่ดิน ซึ่งได้ราคาดีกว่าทำเกษตรที่ต้องขาดทุน โดยเฉพาะพื้นที่ทำเลดี เหมาะกับการทำแหล่งท่องเที่ยว แต่ก็เป็นเรื่องผิดกฎหมาย จึงต้องนำข้อเท็จจริงมาศึกษา เพื่อหาแนวทางดูแล ค้ำครองเกษตรกร โดยการจัดข้อมูลทั้งหมดให้เป็น One Data

นอกจากนี้ มีแนวคิดที่จะบูรณาการร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA แสกนพื้นที่โดยใช้ดาวเทียม เพื่อเห็นสถานะพื้นที่ที่มีความเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยแค่ไหน ซึ่ง ส.ป.ก. มีบุคลากรจำนวน ๑,๙๐๐ คน จะค้ำครองพื้นที่ ส.ป.ก. กว่า ๔๐ ล้านไร่ให้มีศักยภาพได้อย่างไร

การจัดสรรที่ดินตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน โดย ส.ป.ก. ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจำนวน ๑๒ แปลง และหลังจากการจัดสรรที่ดิน มีหน้าที่เข้าไปดูแลเกษตรกร เชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่อง น้ำ กิน เพื่อดูแลเกษตรกรได้มีอาชีพ มีรายได้ มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง รวมทั้งได้ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เก็บตัวเลขรายได้ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-ปัจจุบัน เกษตรกรมีรายได้อยู่ในระดับไหน เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาอาชีพตามความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น จังหวัด

อุทัยธานี มีการประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปลูกมันสำปะหลัง การทำเกษตรผสมผสาน แต่พบว่า การทำเกษตรผสมผสาน สร้างรายได้ดีที่สุด สร้างรายได้ถึง ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี ขณะที่รายได้เลี้ยงไหม ๔๐,๐๐๐ บาท/ปี ปลูกมันสำปะหลัง ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ซึ่งกรอบการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. จะเดินบนพื้นฐานของรูปธรรม จะมีการลงรายละเอียด เก็บข้อมูล การดูแลเกษตรกรอย่างทั่วถึง

รวมทั้ง มีแนวคิดพัฒนาศูนย์บริการประชาชนที่มีอยู่ ให้มีความทันสมัย มีความพร้อมให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง เป็นการแสดงความใส่ใจของหน่วยงานภาครัฐ โดยนำร่องในพื้นที่ ๑๐ จังหวัดใหญ่ๆ ที่มีประชาชนมาใช้บริการจำนวนมาก และจะดำเนินการพัฒนาทุกศูนย์ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒ ซึ่งมองว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน โดยเฉพาะเกษตรกรในเขตพื้นที่ ส.ป.ก. เป็นบุคคลที่ไม่มีที่ดิน และไม่มีทุนทรัพย์ ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการจัดทำโมบายยูนิท โดยสั่งสำนักงานปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัดทั่วประเทศ ออก ส.ป.ก.เคลื่อนที่ ลงพื้นที่ให้บริการเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดต้นทุนการเดินทางให้กับเกษตรกร และที่สำคัญ เป็นการสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส.ป.ก. อย่างถูกกฎหมาย รักษาสิทธิ์ของตัวเอง และดูแลที่ดินของตัวเองให้ดีที่สุด

การพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ที่ขาดไม่ได้ คือ พันธมิตร ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน ช่วยพัฒนาเรื่องดิน กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ร่วมพัฒนาแหล่งน้ำ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดสรรเรื่องไฟฟ้ากับเกษตรกร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กรมการพัฒนาชุมชน ร่วมพัฒนาเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี คาดปี ๒๕๖๒ จะเห็นกลไกการทำงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งในพื้นที่ เช่น การปลูกป่า การทำวนเกษตรช่วยกันพัฒนาแหล่งน้ำ ดึงน้ำลงใต้ดินให้มากที่สุด ซึ่งกลไกบ่อบาดาล ถือเป็นทางเลือกใหม่ พร้อมได้มีการประสานกระทรวงพลังงาน เพื่อทำข้อตกลงกับกรมพลังงานทดแทน สร้างความร่วมมือในการใช้โซลาร์เซลล์ดึงน้ำขึ้นมา

“เป็นไปได้ที่ ส.ป.ก. หน่วยงานเดียว จะทำให้พื้นที่ ส.ป.ก. ดีขึ้นได้ ถ้ามีเพื่อนทำ มีเครือข่าย พันธมิตร เอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการ มั่นใจว่า พื้นที่ ส.ป.ก. จะเป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างอาหารให้กับประเทศ และเกษตรกรสามารถพึ่งพาได้ ” สำหรับแผนการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. จะยึดตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ

๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยตั้งเป้าหมายว่า “เกษตรกรอยู่ได้ และอยู่รอด” โดยพัฒนาต่อยอดในแต่ละพื้นที่ตามสถานภาพ และความเหมาะสมทั้งการผลิต และการตลาด ซึ่งปัจจุบันมีสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ผลิตจากพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวนมากมาย จึงมีแนวคิดที่จะสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรของ ส.ป.ก. ขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับรู้ว่า สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพผลิตจากพื้นที่ ส.ป.ก. หากเปรียบเทียบ ส.ป.ก. เป็น Social Enterprise ก็เหมือนบริษัทต้องดูแลที่ดิน ๔๐ ล้านไร่ มีเกษตรกรเป็นพนักงานบริษัท ๒.๘ ล้านคน จะต้องทำให้บริษัทอยู่รอด บริหารจัดการเงินงบประมาณรัฐบาล และเงินกองทุน เพื่อให้บริษัทอยู่รอด อยู่ได้ เพราะเป็น Social Enterprise ไม่ได้แสวงหาผลกำไร แต่แสวงหาความมั่นคง และความยั่งยืน

ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กล่าวทิ้งท้ายฝากถึงเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก.ว่า อยากให้เกษตรกร มีความรัก และหวงแหนพื้นที่ของตนเอง เพราะกว่าจะได้มาไม่ใช่เรื่องง่าย โดยยึดเจตนารมณ์ของในหลวง รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชทานที่ดินเริ่มต้นจัดให้กับราษฎร ๔๔,๐๐๐ กว่าไร่ ที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีอาชีพหลังมรณะภาคเลิกทาส และในหลวง รัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานที่ดินเพื่อจัดสรรให้กับเกษตรกร ซึ่งพื้นที่ ส.ป.ก. ที่เกษตรกรได้รับการจัดสรรแล้วเป็นที่ของแผ่นดิน หากเกิดปัญหา หรืออุปสรรค สามารถขอคำแนะนำได้จากเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เพื่อเข้าไปดูแล และร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อรักษาที่ดินทำกินไปจนชั่วลูกชั่วหลาน